

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

פב.

עין משפט נר מצוה

הכל לשם שמים. ואין דעמי אחריה לחיצת אישות אלא לחיצת קורבה ולעשות קורת רוח לאמה כשאלו מחבצ את צמה: **בתני' לא ילמד רווק סופרים.** רווק פניו צלל אשה: **סופרים.** מלמדי מינוקות. כלומר לא ירגיל רווק עצמו להיות מן הסופרים ויגמלא מפרש טעמא.

הכל לשם שמים: אלא ילמד אדם רווק סופרים ולא תלמד אשה סופרים רבי אלעזר אומר אף מי שאין לו אישה לא ילמד סופרים ר' יהודה אומר לא ירעה רווק בהמה ולא יישנו שני רווקין בטלית אחת והכמים מותרים: **גמ'** מאי מעמא אילימא משום ינוקי התניא אמרו לו לר' יהודה בלא נחשדו ישראל על משכב זכור ולא על הבהמה יאלא: **רווק משום אמהתא דינוקי אשה משום אבהתא דינוקי:** ר' אלעזר אומר אף מי שאין בו: איבעיהו להו מי שאין לו אישה כלל או דלמא בשאינה שרויה אצלו תא שמע:

סופרים: ר' יהודה אומר לא ירעה בו: תניא אמרו לו לרבי יהודה לא נחשדו ישראל על משכב זכור ולא על הבהמה: **בתני' יכל** ששקטו עם הנשים לא יתחד עם הנשים ולא ילמד אדם את בנו אומנות הנשים רבי מאיר אומר לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה ויתפלל למי שהעושר והנכסים שלו שאין אומנות שאין בה עניות ועשירות שלא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות אלא הכל לפי זכותו רבי שמעון בן אלעזר אומר ראתי מומיך היה ועוף שיש להם אומנות והן מתפרנסין שלא בצער והלא לא נבראו אלא לשמשני ואני נבראתי לשמש את קוני אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא שהורעתי מעשי וקפחתי את פרנסתי אבא גוריאן איש צדין אומר משום אבא גוריאן לא ילמד אדם את בנו חמר גמול קדר ספן רועה וחגוני שאומנותן אומנות ליסמים רבי יהודה אומר משום ר' החמרין רובן רשעים והגמלין רובן כשרין הספנין רובן חסידים טוב שברופאים לגיהנם והכשר שבטבחים שותפו של עמלק רבי נהוראי אומר מניח אני כל אומנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה שאדם אוכל משכרה בעולם הזה והקין קיימת לו לעולם הבא ושאר כל אומנות אינן כן כשאדם בא לידי חולי או לידי זקנה או לידי יסורין ואינו יכול לעסוק במלאכתו הרי הוא מת ברעב אבל התורה אינה כן אלא משמרתו מכל רע בנערותו ונותנת לו אחרית ותקוה בוקנותו בנערותו מהו אומר ר' יוחנן בן זבד בוקנותו מהו אומר ר' יוחנן בן זבד ינובון בשיבה וכן הוא אומר באברהם אבינו ואתה ר' אברהם בכל מצינו ששעשה אברהם אבינו את כל התורה כולה עד שלא ניתנה שנאמר: **עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתו מצותי חוקותי ותורותי: גמ'** תנו רבנן כל שעסקו עם הנשים סורו רע כגון הצורפים והסריקים והנקורות והרוכלין והגרדיים והספרים והכובסים והגרע והבלן והבורסקי והאין מעמידים מהם לא מלך ולא כהן גדול מאי מעמא לא משום דפסילי אלא משום דזיל אומנותיהו תנו רבנן עשרה דברים נאמרו בגרע מהלך על צידו ורוחו גסה ונתלה ויושב ועינו צרה ועינו רעה אוכל הרבה ומוציא קומעא וחשוד על העריות ועל הגול ועל שפיכות דמים דרש בר קפרא לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה מאי היא אמר רב ר' יהודה

הכל לשם שמים. ועל זו אנו סומכין השמא שאנו משתמשים בנשים: **לא ילמד רווק סופרים.** פי' תלמידים רווק הוא אדם פניו צלל אשה מעולם ומרגום של ובחורים כשול ישאלו הוא רווקים (ישעיה מ): **ולא ירעה בהמה.** מפני שיש לו תאוה יותר מאיש אחר שנתא אשה:

לא יתחד עם הנשים. פי' בקונ'ן ואפילו עם נשים הרבה ודוקא רובל צלל איש אחר מותר וקשה להר"ם דלמד לעיל (דף פה). אנשים מצפנים ונשים מצחוק חוששין משום יחוד משמע דלסור להתייחד עם נשים הרבה לפי' לכן נ"ל לא יתייחד עם הנשים אפילו אשתו עמו דשריין לעיל (דף פה): **דינו דלוי רובל איכא משאש טפי:** **אלא הכל לפי זכותו.** פי' פירוש לפי מולג' דזני ומי ומוזני לאו צדוקתא תליא מילתא אלא צדוקתא תליא מילתא:

הדרן עלך עשרה יוחסין

תורה אור השלם

תוס' ר"י הוקן

גליון הש"ס

ענין רש"י

מוסף תוספות

צרכיות לו. לא יתקיים עמון. לפי שכולן מחפות עליו, ואילו איניש אחרניא עם שתי נשים תנן אב' ג' א' ד' מותר. (נחמד גמול קדר ספן. כל אלו גולתים כשהולכים בדרכים גולתים עזים ופירות, ועוד שנשכח לבני אדם ומעבירים על תנאים. רועה. בהמות שלו, שמעברין בשדות אחרים. חנוני. מלומד בהנאה להטיל מים בין וצורותו בחטין. שברים. שפורשים למקום גורדי חיות ולסטים ולבם נשכר. והספנים יותר עומדים במקום סכנה מן הגמלים ולפנין הם חסידים. טוב שברופאים. שממיתים החולה. שבטבחים. ספק טרפות בא לידם וחסים על ממונם. כל זה פריש. ואית דמפרשי האומנות מלמדו אכורית אפילו הטוב שבהם אכורו רע כעמלק. גמ'. הצורפים. צורפי זהב ועושים תכשיטים לנשים. הסריקים. שסורקים בגדים לנשים. והנקורות. נוקרי רחיים לטחון והנשים טוחנות באותן רחיים שי יד כדאמרין [כתובות נו. ב] אלו מלאכות שהאשה עושה לבעלה טוחנת וכו'. רוכלים. מוכרי בשמים לנשים. ספרים. נשים צרכיות להם [בשביל בניהם. והגרעין. אומן מקוי דם. בורסקי. מעבד להם עורות לצעול. בלן. מחמם מרחצאות.